

TRETÍ TÝŽDEŇ

Nebolo by to úžasné, keby sme mohli žiť bez toho, aby sme boli ohrození strachom? Keby sme neboli spútaní a deťaní strachom, ktorý útočí na myseľ, zožiera dušu, spôsobuje úzkosť, stres a psychické ťažkosti? Aké by to bolo žiť bez okov strachu z toho, čo ti urobia ľudia, bez strachu zo smrti i zo života? Pravdepodobne si povieš: bolo by to určite krásne ale nejde to, je to jednoducho nemožné. Pán Boh nám ale vo svojom slove hovorí, že takýto život je možný, ak sa naučíme ako žiť v bázni Božej. Život v bázni Božej víťazí nad všetkými ostatnými strachmi a vedie ich ku podriadenosti Bohu a jeho moci.

Aký je to ale život v bázni Božej a ako ho môžeme získať? Práve touto témou začneme tento týždeň. Máme pred sebou ešte niekoľko úžasných lekcií o tom, ako žiť v bázni Božej a ako môžeme každý deň a každú chvíľu svojho života žiť v jeho oslobodzujúcej moci. Chcem vás povzbudiť k tomu, aby ste na začiatku tejto lekcie urobili slová Žalm 119,38 svojou modlitbou: Pane, splň svoj sľub pri mne, sľub, čo vedie k bázni pred tebou.

Pozorovanie: Pozrime sa na niektoré verše, ktoré definujú a popisujú bázeň Božiu. Začneme slovami Prísloví 1,1-7 ktoré definujú cieľ a zámer tejto knihy a popisujú bázeň pred Bohom.

Úloha: Prečítajte slová z Príslovia 1,1-7; 8,12-14 a 9,10-11 a vyznačte pritom nasledovné slová:

- múdry – múdrosť...
- poznanie – známosť...
- bázeň Božia...

Diskusia:

- Aký je zámer knihy Príslovia?
- Kto hovorí v týchto veršoch?
- Čomu sa tu učíme o skutočnej múdrosti?
- Čo sa tu hovorí o poznaní?

Príslovia 1,1-7

¹ Príslovia Šalamúna, Dávidovho syna, izraelského kráľa,

² ako spoznať múdrosť a správnu výchovu, ako pochopiť rozumné výroky,

³ ako si zabezpečiť vynikajúce vzdelanie, spravodlivosť, právo a statočnosť,

⁴ aby neskúsení ľudia získali rozvážnosť a mladík poznanie a obozretnosť.

⁵ Nech múdry počúva a obohatí sa o vedomosti, nech rozumný získa skúsenosť,

- Čomu sa tu učíme o bázni Božej?

Vysvetlenie

V Písme Starého Zákona je aspoň 15 slov, ktoré sú preložené ako bázeň – strach. Popisujú celú škálu strachov, ktoré prežíva človek ako aj bázeň pred Bohom. Pri preklade daných slov je určujúci kontext.

Keď hovoríme o „bázni Božej“ hovoríme o prejave rešpektu, úcty, dôvery, poslušnosti... Bázeň Božia v našom srdci a v našom živote vzniká poznaním a uvedomením si toho, kým je Boh, čo On hovorí o sebe, o svojej autorite, moci... Toto nás motivuje k tomu, aby sme na to kým je Boh reagovali adekvátnym spôsobom a hľadali poznanie a múdrosť.

Aj slovíčka použité v Novej Zmluve poukazuje na viacero významov slova „bázeň“ ale rovnako je v nich myšlienka hlbokkej úcty a obdivu.

- Čo slová Príslovia 1,7 hovoria o bázni Božej?
- Ako je, na základe týchto slov, dôležité správne poznanie a múdrosť a prečo?

Vysvetlenie

Kniha Príslovia nám hovorí, že bázeň Božia je počiatkom múdrosti a poznania. Poznanie nás informuje, dáva vzhľad do vecí aby sme podľa toho mohli v živote jednať. Múdrosť popisuje náš prístup k životu. Je múdrosť ľudská, múdrosť tohto sveta a je múdrosť Božia 1Kor 1,19-21. Múdrosť Božia nás vyzýva pristupovať k životu v súlade s našim poznaním Boha. 1Kor 1,30 hovorí, že Ježiš je tou Božou múdrosťou. Pavol sa modlí za veriaci v Efeze, aby im Boh dal „ducha múdrosti a zjavenia v poznaní Ježiša Krista“ Ef 1,17.

⁶ aby pochopil príslovia a prirovnania, slová mudrcov a ich záhady.

⁷ Bázeň pred Hospodinom je začiatkom poznania, múdrosťou a výchovou len blázni pohrdajú.

Príslovia 8,12-14

¹² Ja, múdrosť, bývam s rozvážnosťou a našla som schopnosť rozlišovať.

¹³ Mať bázeň pred Hospodinom znamená nenávidieť zlo. Neznášam pýchu, nadutosť, cestu zla a ústa, čo prekrúcajú.

¹⁴ Mám dobrú radu a úspech, ja som rozumnosť a mám silu.

Príslovia 9,10-11

¹⁰ Začiatkom múdrosti je bázeň pred Hospodinom, v poznaní Najsvätejšieho spočíva rozumnosť.

¹¹ Ved' vďaka mne sa rozmnožia tvoje dni a pridajú sa ti roky života.

Pozorovanie: Autor knihy Príslovia popisuje čo sa deje tým, ktorí odmietajú Božiu múdrosť.

Úloha: Prečítajte slová Príslovia 1,23-31 a vyznačte slovíčka:

- vy, vás, oni, ich...
- Ja, moju, moje... vzťahujúce sa k múdrosti.
- bázeň Božia...

Diskusia:

- Čomu sa učíme z vyznačených slov: vy, váš, oni, ich...?

- Ako sa tieto pravdy vzťahujú k bázni Božej? Ako ti tieto skutočnosti pomáhajú porozumieť bázni Božej?

- Aký vplyv majú tieto pravdy na teba a tvoj život? Aké emócie to vyvoláva v tebe? V aké jednanie, napomenutie či výstrahu by mali viesť tieto pravdy?

- Bol čas, keď tieto skutočnosti popisovali teba alebo niekoho, koho poznáš? Ak áno, aké boli dôsledky takéhoto života?

Príslovia 1,23-31

²³ Venujte pozornosť mojim výčitkám! Hľa, vylejem na vás svojho ducha, oznámim vám svoje slová.

²⁴ Pretože som vás volala, a vy ste sa vzpierali, vystrela som ruku, no nikto si to nevšímal,

²⁵ odmietli ste každú moju radu a na moje výčitky ste nedbali,

²⁶ aj ja sa budem z vašej záhuby smiať a posmievat' sa, keď na vás doľahne strach,

²⁷ keď ako búrka príde na vás záhuba a váš zánik sa priženie sťa víchrica, keď na vás doľahne úzkosť a súženie.

²⁸ Potom budú na mňa volať, ale ja sa neozvem, budú ma vyhľadávať, no nenájdu ma,

²⁹ pretože nenávideli poznanie, nezvolili si bázeň pred Hospodinom,

³⁰ moju radu odmietli a pohrdli každou mojou výčitkou.

³¹ Nech sa len najedia plodov svojho konania a nasýtia sa svojimi zámermi.

Pozorovanie: Čo sa deje s tými, ktorí odmietajú Božiu múdrosť? Pozrime sa na slová múdreho Šalamúna, ktoré hovorí svojmu synovi.

Úloha: Prečítajte slová Pr 2,1-12 a vyznačte si:

- zmienky o Šalamúnovom synovi
- slovíčka múdrosť; nezabudnite na zámená...
- slovíčko poznanie – známosť...
- výpoveď: bázeň Božia...

Diskusia:

- Ako človek rozoznáva či postrehne bázeň Božiu?
- Čo nás tieto slová učia o tom, čo je zdrojom múdrosti a poznania? Ako sa to vzťahuje k bázni Božej?
- Na základe veršov 9-12, aký úžitok má človek keď žije v bázni Božej?
- Ak máš deti alebo vnúčatá, aké rady do života im dáš vo svetle týchto slov Príslovia 1. – 2.?

Príslovia 2,1-12

¹ Syn môj, nezabudni na moju náuku a tvoje srdce nech dodržiava moje príkazy,

² lebo ti predĺžia dni a roky života a pridajú ti pokoj.

³ Milosrdenstvo a vernosť nech ťa neopustia. Priviaž si ich na krk, napíš si ich na tabuľu srdca

⁴ a získaš si tak priazeň a dobrú povest' v očiach Boha a ľudí.

⁵ Dôveruj celým srdcom Hospodinovi a nespoliehaj sa na svoj rozum.

⁶ Na všetkých svojich cestách ho poznávaj a on sám ti urovná chodníky.

⁷ Nerob sa múdrym vo svojich očiach, ale maj bázeň pred Hospodinom a odvráť sa od zla.

⁸ Uzdraví sa tvoje telo a vzpružia sa tvoje kosti.

⁹ Ucti si Hospodina zo svojho majetku a z prvotín každej úrody;

¹⁰ potom sa tvoje sýpky naplnia obilím a tvojimi lismi bude pretekať mušť.

¹¹ Syn môj, neodvrhuj Hospodinovu výchovu a nezarmucuj sa pre jeho karhanie,

¹² lebo Hospodin karhá toho, koho miluje, ako otec syna, ktorého má rád.

Úloha: Prečítajte slová Príslovia 14,26-27 a vyznačte si výpoveď: bázeň Hospodinova.

Diskusie:

- Čo uvedené verše hovoria o bázni Božej?

- Ako sa tieto pravdy dajú porovnať či v akej súvislosti stoja s tými, ktoré ste už doteraz objavili?

Pozorovanie: Ako človek, či už kráľ, či vládca či obyčajný občan, získa bázeň Božiu?

Úloha: Prečítajte slová z knihy Deuteronomium 17, 14.18-20 a 31,10-12 a vyznačte si nasledovné slová:

- Zákon (aj zámena); taktiež synonymum „prikázanie“ či „ustanovenie“
- bázeň Božia

Diskusie:

- Čo sa v týchto slovách hovorí o Zákone a o Božích ustanoveniach či prikázaniach?

- Čo sa tu hovorí o bázni Božej?

Príslovia 14,26-27

²⁶ V bázni Hospodina je pevná nádej, pre svoje deti je útočiskom.

²⁷ Bázeň Hospodina je prameňom života, slúži na únik z osídel smrti.

Deuteronomium 17,14.18-20.

¹⁴ Keď vojdeš do krajiny, ktorú ti dáva Hospodin, tvoj Boh, obsadíš ju a budeš v nej bývať, povieš si: „Ustanovím si nad sebou kráľa ako všetky okolité národy.“

¹⁸ Keď zasadne na kráľovský trón, nech si odpíše do knihy tento zákon, ktorý opatrujú léviovskí kňazi.

¹⁹ Nech je uňho a nech si ho číta po všetky dni života, aby sa naučil báť sa Hospodina, svojho Boha, a zachovávať všetky slová tohto zákona a tieto ustanovenia.

- Ako sa podľa týchto slov človek učí bázni Božej?

- Kto sa mal, podľa týchto slov báť Hospodina? Ako sa to malo uskutočniť a aký bol zámer tohto?

- Akú má cenu či hodnotu bázeň Božia?

- Koho sa v Dt 31,10-12 týka výzva k bázni Božej a ako by sa to malo uskutočniť?

- Akým spôsobom môže človek získať bázeň Božiu? Ako sa bázeň Božia prejavuje?

²⁰ Nech sa jeho srdce nepovyšuje nad jeho bratov a nech neodbočí od príkazu ani napravo, ani naľavo, aby on i jeho synovia dlho vládli vo svojom kráľovstve uprostred Izraela.

Deuteronomium 31,10-12

¹⁰ Mojžiš im prikázal: „Na konci každého siedmeho roka na slávnosť Stánkov v roku určenom na odpustenie dlhov,

¹¹ keď sa všetok Izrael príde ukázať pred Hospodina, svojho Boha, na mieste, ktoré si vyvolí, budeš predčítavať tento zákon, aby ho počul celý Izrael.

- Na základe skutočností, ktoré sme v tejto lekcii študovali, čo si myslíš, ako ti bázeň Božia môže pomôcť v čase, keď čelíš strachu i v tom, ako s ním môžeš vysporiadať?
- Si ochotný/á žiť v bázni Božej a uvádzať do praxe biblické pravdy, ktoré vedú k životu v bázni Božej?
- Aké zmeny a úpravy potrebuješ v tejto súvislosti urobiť vo svojom živote?
- Myslíš si, že to stojí za to?

¹² Zhromaždi ľud, mužov, ženy, deti a cudzincov, ktorí bývajú v tvojich bránoch, aby počuli a učili sa báť Hospodina, vášho Boha, aby zachovávali a plnili všetky slová tohto zákona.

Zhrnutie: Keď sa pozeráš na spoločnosť a na kultúru v ktorej žiješ, určite vidíš mnohé rozbité a zničené životy a možno sa pýtaš, prečo sa to deje? Čo týmto ľuďom chýbalo, že sa začali naháňať za peniazmi, mocou, dobrou povestou, sexom, drogami, alkoholom, že svoju budúcnosť vsadili na uspokojenie okamžitých túžob...?

Žili by títo ľudia takýmto spôsobom keby mali bázeň Božiu a žili Božou múdrosťou a známosťou? Keby žili podľa Božej múdrosti a nie podľa múdrosti ľudskej či múdrosti tohto sveta, ktorá pohŕda bázňou Božou a odmieta Božiu autoritu vo svojom živote?

V USA (aj u nás, pozn. preklad.) sú to celebrity, ktoré určujú štandard toho, ako sa obliekať, hovoriť, správať... Médiá dávajú priestor celebritám, aby sa vyjadrovali k veciam kultúry, politiky, životného štýlu... A ľudia ich nasledujú radšej ako Boha a jeho slovo. Bibliu odsunuli bokom ako archaickú a nepodstatnú knihu.

Skúmaním dejín USA sa môžeme dozvedieť, že bol čas, keď tento národ s veľkou odvahou vkladal svoju dôveru v živého Boha. Deklarovanie tejto dôvery v Boha bolo vpísané aj na ich peniaz, vtesané do národných pamätníkov a vpísané do ich Ústavy. Rovnako tak je zrejmé, že mnohé zákony boli založené na Božích ustanoveniach. Je zrejmé, že bázeň Božia bola niečo, čo prenikalo touto kultúrou.

Ale dnes je to už iné. Bázeň Božia je niečo, čomu sa ľudia protivia, čo je zosmiešňované a umlčované zastrašovaním či vydieraním zo strany ľudí. Hodnoty, na ktorých bolo USA založené sú dnes nahradené vôľou a chútkami spoločnosti, ktoré sú v rozpore s Božím slovom. Ľudia, ktorí neveria v Boha Biblie sa snažia vymazať Božie meno a zámyery Božieho slova z verejného života.

V druhej lekcii sme sa pozreli na to, čo Boh sám hovorí o sebe vo svojom slove. Je zvrchovaný Boh. Ak naša západná kultúra pôjde aj naďalej smerom, ktorý sme popísali v predchádzajúcom odseku, Boh vo svojej zvrchovanosti určite zasiahne. Aká je naša úloha v tejto situácii? Uvažujme o tom. My študujeme a poznávame Božie slovo – pravdu. Pán Ježiš povedal, že poznáme pravdu a v nej nájdeme slobodu a ochranu pred tým Zlým; pravdu, ktorá nás učí bázni Božej J 8,42-47; 17,14-17.

Takže, učte sa žiť v bázni Božej a vyučujte aj iných ako žiť v bázni Božej. Ak budú počúvať, pokračujte v tom. Ak nie, tak „vytraste prach zo svojej obuvi“ a hľadajte ďalších, ktorí sú ochotní poslúchať pravdu. Nikdy nevieme, kto prijme posolstvo pravdy až kým neurobíme to, čo urobiť máme. Počuj, čo hovorí Ježiš:

¹⁴ Dal som im tvoje slovo a svet ich znenávidel, pretože nie sú zo sveta, ako ani ja nie som zo sveta. ¹⁵ Neprosím, aby si ich vzal zo sveta, ale aby si ich ochránil pred zlým. ¹⁶ Nie sú zo sveta, ako ani ja nie som zo sveta. ¹⁷ Posväť ich v pravde; tvoje slovo je pravda! ¹⁸ Ako si ma ty poslal do sveta, tak som ich aj ja poslal do sveta. Ján 17,14-18